

Helge Markussens translokationstale

Taler

Helge Markussen
Rektor på Viborg
Katedralskole

Dato

29. juni 2018

Sted

Viborg Katedralskole

Kære Studenter,

Rigtig hjertelig tillykke med jeres eksamen. I sidder nu her i skolegården på Viborg Katedralskole som så mange før jer har gjort det – fx jubilarene til venstre for jer. I sidder på de forreste rækker med studenterhuer på hovedet som det synlige bevis på, at I har taget jeres studentereksamen. Jeg siger bevidst ikke, at I har fået den, for det har I ikke. I har taget den og det har været hårdt arbejde – tillad mig at sige, at nogle af jer ser faktisk også lidt trætte ud.

Hvis det ikke alene skyldes det hårde faglige arbejde, så er det også i orden, for nu er det tid til at feste og fejre sammen med kammerater og sammen med familien – det har I fortjent.

Jeg vil også sige tillykke til jeres familie, der har støttet jer og stået bag jer i de tre år I har gået her. For alle os der har fuldt jer de tre år er det skønt at være her i dag, vi glæder os alle – sammen med jer og vi er stolte af jer.

Det er blevet tid til at tage afsked med skolen, afsked med lærerne og for nogens vedkommende måske også afsked med hinanden. 12-13 års skolegang i grundskolen og gymnasiet er afsluttet. Når I så kommer på den anden side af sommerferien, skal til at bestemme jer for, hvilken retning jeres tilværelse skal tage. Og uanset om I starter på studiet med det samme eller efter et eller flere sabbatår, så står I på et tidspunkt og skal træffe valg af uddannelse og karrierevej. Det er en stor beslutning.

Og ja – det er indimellem – svært at vælge, fordi i ethvert tilvalg, er der også et Fravalg. Og hvem bryder sig om vælge noget fra.

Og måske er det første gang i jeres liv, at der ikke er noget oplagt, naturligt valg, jeres valg af videre vej er pludselig blevet langt mindre selvfølgelig.

I lever i en spændende tid

Også som menneskehed står vi overfor store valg om hvilket samfund vi vil have, hvilke liv vi vil have og hvilke fællesskaber vi vil være.

Vi lever i en spændende tid! – Der er mange grunde til at være bekymret.

For demokratiet:

Polarisering, frygt, populisme. Nationalisme

I den tid I har gået her er der sket flere ting som kan gøre en bekymret for demokratiet: Begrebet Fake news er opstået. I har oplevet Brexit, Trump er blevet valgt som præsident, Putin valgt til sin 4. periode som præsident, Erdogan er blevet genvalgt

Vi kan også være bekymret for teknologien:

De sociale mediers rolle i vort samfund. De fleste af jer har nok oplevet hvordan FB, instagram og andet kan påvirke undervisningen – så må I selv afgøre om det har været på en god eller dårlig måde. Men de sociale medier påvirker også vores måde at være sammen på. Der tales meget om stress i den forbindelse og om hvordan vi mister evnen til at koncentrere os og arbejde fornuftigt.

Vores brug af billeder og vores beskyttelse af vores privatliv

Artificial intelligence – Selvkørende bilers etik

Man kan også være bekymret for klodens tilstand:

Overforbrug, Global opvarmning, forurening.

Helt lokalt her i Viborg kan vi være bekymret for om VFF nogensinde kommer

tilbage i superligaen

Her kan man nemt blive overvældet af bekymringer, frygt og usikkerhed. Og nu kan det jo lyde som om jeg opfordrer jer til at træffe jeres valg for fremtiden på baggrund af bekymringer og frygt for fremtiden. Men hvordan er det nu kroppen reagerer på frygt. Det har I lært en masse om i biologi, hvad der sker i kroppen ved frygt. Kamp, flugt eller at fryse og forsøge at gå i et med omgivelserne.

Frygt og angst er ikke de bedste betingelser for at træffe en god beslutning.

En af de tidligere amerikanske præsidenter George W. Bush baserede en stor del af sine valg på frygt. I hans tilfælde frygten for terrorisme efter 9-11.

Hans efterfølger Barack Obama byggede i stedet sin valgkamp op om det modsatte af frygt og angst – nemlig håb.

Barack Obama sagde i en tale forud for valget:

"Håb er ikke blind optimisme. Det er ikke at ignorere omfanget af den opgave der ligger foran os eller at se bort fra de forhindringer, der står i vejen for os. Håb er ikke at se til fra sidelinjen. Håb er den ting inde i os som insisterer på at en bedre fremtid venter os, hvis vi rækker ud efter den og arbejder og kæmper for den.

Håb er tilliden til at skæbnen ikke er fastlagt for os – men at vi selv kan være med til at påvirke vores egen fremtid og være med til at skabe verden som den bør være"

Vi lever i en spændende tid! Og der er mange grunde til at være optimist

For demokrati:

Verden bliver mere og mere global – afstandene imellem mennesker bliver mindre og mindre. Her på VK har vi netop dimitteret vores første IB årgang – vi har i år været elever fra XXX forskellige nationer på skolen.

Jeres årgang har udvist virketrang og fællesskab: Tag eksempelvis Musical-gruppen. Der er mange af jer studenter som har været med i det, der er mange af jer som har haft helt centrale opgaver og roller. Det var en kæmpeopgave I stillede jer i spidsen for. I vidste fra starten, at i uge 6 da skulle det hele fungere: skuespil, kor, musik, dans, scenografi, lyd og lys og anden teknik, der skulle være styr på økonomien. Hvis I havde baseret jeres valg på frygt og bekymringer for alt det, som kunne gå galt, så var I nok aldrig kommet i gang og havde aldrig fået skrevet manuskriptet.

Eller tag Gallaudvalget. På et tidspunkt i 3.g hvor der er meget, der skal afsluttes. Der er mange projekter som lige kræver den sidste opmærksomhed. Hvem melder sig så til et Gallaudvalg, hvor man er afhængig af godt vejr, afhængig af årgangens opbakning og afhængig af at økonomien hænger sammen. I spurgte mig om jeg ville betale noget af pynten og jeg sagde nej. Så klarede I det bare selv. I stod der om natten og pyntede op, så vi alle fik en kæmpe overraskelse til den sidste morgensamling over resultatet. Det er godt arbejde.

KBK. Morgensamlingsudvalg, Minervafester, cafeudvalg, Senatet.

I de tre år I har gået her har I gang på gang udvist initiativ – en optimistisk tilgang og en klar virketrang og mange af jer har vist at fællesskab hører til de grundlæggende værdier.

Optimisme for teknologien:

Mange gange taler vi om teknologi og naturvidenskab som noget vi skal frygte. Man taler om at det er naturvidenskaben, der har skabt forureningen, plastikken i verdenshavene – men uden den teknologiske udvikling ville vores levealder have været 30 år kortere og vi kunne ikke have brødfødt halvdelen af jordens befolkning.

Mange af jer har læst en naturvidenskabelig studieretning. Derigennem har i mulighed for at være med til at løse nogle af samfundets store udfordringer ved at benytte Naturvidenskab og koble det til humanisme og samfundsfaglige udfordringer.

Optimisme for klodens tilstand:

Vi kan forandre vores verden fordi vi kan forestille os en anden verden. Og virke for den ved at slippe fantasien løs.

Årets musical "Blæst" og handlede netop om klodens fremtid.

Grøn VK har været den største elevorganisation på skolen.

Optimisme i forhold til VFF er måske langt sværere end optimisme for klodens fremtid – Men vi er alligevel mange som trofast vil side på lægterne med fingr håber og krydser fingre – der er nogle få af jer studenter som skal spille på førsteholdet. Det bliver spændende at følge jer.

Jeg vil give jer yderligere et citat. Denne gang af forfatteren Tor Nørretranders, han har sagt:

"Vær ikke bange. Det kan godt være, at det føles som om det hele går i opløsning i disse år: sandheden, samfundet, sjælefreden. Men en ny oplysningstid er på vej. Vi skal finde modet til at tænke selvstændigt og til at tænke på hinanden. Vi skal se frem"

I har som årgang været gode til at tænke på hinanden og tænke selvstændigt. Herved har I formået at præge skolen på rigtig mange måder. Hvis frygt og bekymring havde været jeres motor, så havde det i de fleste tilfælde været lettere og mere sikkert at lade være eller at skrue ned for ambitionerne. I har mange gange med ukuelig optimisme kæmpet for at påvirke jeres dagligdag her på skolen. Det har I gjort godt, det har jeg stor respekt for.

Om nogle få øjeblikke er I ikke længere elever på VK – men i stedet forfremmet til studenter fra Viborg Katedralskole. Jeg håber, I vil tage VK fællesskabet med jer ud i verden og I er altid velkomne til at komme tilbage og besøge os, det er altid en fornøjelse at følge jer og jeres valg for fremtiden.

Jeg vil slutte med et citat af Lektor Bertel Nygaard, hvor han siger noget om håbet som driver og meningsskaber:

"Håbet driver os frem, trods alle dystre prognoser. Det skaber mening og sammenhæng – mellem os selv og omverden, mellem nutid, fortid og fremtid."

Uden håb ville alt gå i stå".

Så mit råd til jer skal være: Når I skal vælge livsbane så bevar håbet også når alle andre taler med frygtens stemme. Sæt jeres stærke viljer ind på det, så er der ikke kun håb for jer, men også for alle os andre.

Med disse ord dimitterer jeg jer som studenter fra Viborg Katedralskole 2018.

Kilde

Manuskript modtaget fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Translokations-/dimissionstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/helge-markussens-translokationstale-2018>